

Tulisijojen, savupiippujen ja -hormien aiheuttamien tulipalojen torjunta

SISÄLLYSLUETTELO

1. Turvaohjeen tarkoitus
2. Turvaohjeen velvoittavuus
3. Viranomaismääräykset
4. Määritelmiä
5. Tulisija
6. Savupiippu ja -hormi
7. Suojaetäisyys ja pintalämpötilat
8. Nuohous
9. Tuhkan paloturvallinen käsittely
10. Muut turvalaitteet

1. Turvaohjeen tarkoitus

Tässä turvaohjeessa annetaan ohjeita tulisijojen, savupiippujen ja -hormien aiheuttamien tulipalojen ja vaaratilanteiden torjumiseksi näiden rakennusosien materiaalista riippumatta.

Turvaohjetta voidaan soveltaa uudisrakentamisessa, jälkiasennuksissa ja korjaustöissä mm. piipun sisäpuolisessa pinnoittamisessa tai sisäputken asentamisessa muuratun savuhormin sisään.

2. Turvaohjeen velvoittavuus

Mikäli tämä turvaohje on liitetty vakuutus sopimukseen velvoittavaksi suoje luohjeeksi vakuutusnottajan ja vakuutetun on noudatettava suoje luohjeen vaatimuksia. Mikäli velvoittavaa suoje luohjetta ei noudateta, voidaan korvausta vähentää tai se voidaan evätä.

Tämä on Finanssialan Keskusliiton Vakuutuslainsäädäntö ja turvallisuus yksikössä laadittu turvaohje, joka ei ole vakuutusyhtiötä sitova, vaan kukin vakuutusyhtiö voi poiketa vapaasti näistä ohjeista omissa vakuutusehdoissaan.

3. Viranomaismääräykset

Tulisijoihin, savupiippuihin ja -hormeihin liittyy käyttäjien turvallisuuden ja terveydellisten olosuhteiden varmistamiseksi sekä omaisuuden suojelemiseksi lukuisia erilaisia viranomaismääräyksiä. Tulisijojen ja savuhormien ehtoisuudessa on kuntakohtaisia eroja. Ennen tulisijan, savupiipun tai -hormin rakennus- tai muutostöihin ryhtymistä tulee tarvittavat lupa- sekä katselmusasiat selvittää paikkakunnan rakennusvalvontaviranomaisilta.

4. Määritelmiä

Hormitarkastus. Rakennuksen tulisija-, savupiipun ja -hormirakenteiden rakentamismääräysten mukaisuuden tarkastus.

Häkävaroitin. Laite, joka hälyttää havaitessaan ilmassa häkää.

Kattokulkutie. Katolla oleva kiinteä puinen tai metallinen kävelytaso.

Kiuas. Saunan löylyhuoneen lämmittämiseksi tarkoitettu metallinen ja/tai kivinen tulisija.

Liitinhormi. Tulisijan osa, jolla tulisija liittyy savu- ja yhdyshormiin.

Lämpötilaluokka. Lämpötilaluokka ilmoittaa savuhormiin johdettavan korkeimman sallitun savukaasun käyttölämpötilan tuotekohtaisesti

Nokipalo. Palo, jossa savuhormin sisäpinnalla oleva noki ja karsta / palamaton hiili palaa.

Nuohous. Tulisijan ja savuhormin puhdistus.

Nuohousluukku. Nuohoustyön helpottamiseksi tarkoitettu luukku tulisijassa tai piipussa

Palovaroitin. Pakollinen laite, joka havaitsee alkavan palon ja hälyttää.

Savuhormi. Tulisijassa syntyvän savukaasun poistamiseen käytettävä väylä seinämineen, jota pitkin savu poistetaan ulkoilmaan.

Savupelti. Savupelti on savuhormin suljin.

Savupiippu. Ylöspäin suuntautuva rakennusosa, jossa on vähintään yksi savuhormi.

Savupiipun sadesuoja. Savupiipun yläpään suojuus, jonka tarkoitus on estää sadeveden ja lumen pääsy hormoneihin.

Suojaetäisyys. Syttyvän materiaalin etäisyys tulisijasta, savupiipusta tai -hormista.

Tulisija. Rakennukseen kiinteästi kuuluva tai sen ulkopuolella oleva rakennusosa tai laite, jossa poltetaan kiinteitä, nestemäisiä tai kaasumaisia aineita ja jonka palamistuotteet johdetaan savuhormin kautta ulkoilmaan.

Yhdyshormi. Savuhormin osa, jolla tulisija tai liitinhormi yhdistetään savupiippuun.

5. Tulisija

Tätä ohjetta sovelletaan sekä muurattuihin että tehdasvalmisteisiin tulisijoihin. Tulisijan valmistajan, myyjän, asentajan tai muurarin antamia käyttöohjeita tulee noudattaa. Erityistä huomiota on kiinnitettävä valmistajan ilmoittamiin palokaasujen lämpötiloihin sekä tulisijan pitkäaikaislämmityksen vaikutus savuhormin kestävyydelle.

Tulisijan ja siihen liittyvän savupiipun ja -hormin tulee muodostaa toimiva ja paloturvallinen kokonaisuus. Tulisija ja sitä ympäröivä tila rakennetaan siten, että tulisija voidaan nuohota esteettä sekä sen eheys ja kunto tarkistaa.

Kiinteän polttoaineen tulisijaa ei saa jättää valvomatta lämmityksen aikana.

Tulisijassa saa polttaa vain käyttöohjeen mukaista polttoainetta ja sytytykseen saa käyttää vain siihen tarkoitettuja sytytysaineita.

Erlaisia polttoaineita käyttäviä tulisijoja ei saa kytkeä samaan hormiin.

Tulisijan kuntoa ja toimintaa tulee tarkkailla säännöllisesti. Viallista tulisijaa ei saa käyttää ja viat on korjattava välittömästi.

Tehdasvalmisteisen tulisijan kelpoisuus käyttötarkoitukseensa tulee osoittaa CE -merkinnällä.

Tyyppihyväksyntää tai varmennettua käyttöselostetta voidaan käyttää kelpoisuuden osoittamiseen, kun CE -merkintä ei ole mahdollinen.

Tulisija tulee varustaa pintalämpötilavaatimukset kehyksineen täyttävällä nuohousluukulla, jonka edessä on työtilaa vähintään 0,6 metriä. Nuohousluukku tulee olla vähintään 0,1 metriä hormin pohjaa korkeammalla. Nuohousluukkuja ei saa sijoittaa autosuojoihin eikä palovaarallisiin tiloihin.

Tulisijan perustuksen tulee kestää tulisijan painon aiheuttama raskaus, ettei tulisijaan, piippuun tai hormiin synny epätasaisuutta, halkeamia tai muita muodonmuutoksia.

Saunan kiukaan palokaasujen lämpötila ja kiukaan pitkäaikaislämmityksen vaikutus hormin kestävyydelle tulee ottaa huomioon.

6. Savupiippu ja -hormi

Savupiipun suunnittelussa ja rakentamisessa tulee huomioida, että piipun tulee kestää rakennuksen tulisijan suunnitellun käyttöiän.

Savupiipun lämpötilaluokan tulee olla riittävä suhteessa käytettävään tulisijaan, jotta piipun palonkestävyys ei vaarannu.

Savupiippu on varustettava vähintään yhdellä sulkupellillä, paitsi kaasutulisijoissa ja jatkuvan polttoaineen syöttöjärjestelmän tulisijoissa.

Häkävaaran takia on, sulkupellin ollessa suljettu, varmistettava pelti aukolla, jonka koko on vähintään 3% hormin aukon pinta-alasta.

Savupiippu ja sitä ympäröivä tila rakennetaan siten, että savupiippu voidaan nuohota esteettä sekä sen eheys ja kunto tarkistaa piipun koko pituudeltaan.

Savupiipun mitoituksessa, perustuksessa ja tuennassa on otettava huomioon piipun painon ja piteuden lisäksi ulkoiset kuormat kuten esimerkiksi lumi- ja tuulikuormat.

Savuhormin kuntoa tulee tarkkailla säännöllisesti. Erityisesti tulee huomioida kiinnittäminen sekä rapautumiseen ja korroosioon vaaraan. Oikea tulisijan käyttö ehkäisee halkeamien syntyä, rapautumista ja korroosiota savupiipussa ja -hormissa.

Polttoaineen soveltuvuus käytettävään lämmitysjärjestelmään tulee varmistaa. Eri polttoaineilla on suuria lämpötehon eroja, jolloin mm. hormi ja piippu joutuvat erilaiselle lämpörasitukselle alttiiksi.

Mikäli tulisijassa käytetään erityyppisiä kiinteitä polttoaineita, tulee polttoaineen sopivuus tarkistaa huomioiden lämmitysjärjestelmän eri osat.

Piippu tulee varustaa pintalämpötilavaatimukset täyttävällä nuohousluukulla. (kts.5.0)

Savupiippu tulee varustaa piippuhatulla sekä piipun sadesuojalla.

Piipun sadesuoja ei saa vaikeuttaa nuohousta eikä piipun hormien kunnon tarkastusta.

6.1 Metallinen kevytpiippu

Metallisen kevytpiipun paloturvallisuuden osalta tulee lisäksi huomioida seuraavaa:

Esivalmistettujen tuotteiden kelpoisuus käyttökohteeseen tulee osoittaa CE -merkinnällä.

Vakuutusnottajan tulee varmistaa, että hormi on tarkoitettu käytettäväksi vakuutuskohteen tulisijaan.

Erityistä huomiota on kiinnitettävä tulisijasta lähtevän savukaasun lämpötilaan sekä riittävän vedon aikaansaamiseen nokipalon estämiseksi.

Metallisen kevytpiipun rakenne ja käyttökelpoisuus tulee voida varmistaa sen ulkokuoreen kiinnitettyllä kilvellä.

Mikäli hormituotteen suojaetäisyysarve on pienempi kuin 20 mm, savupiipun ja väli- ja yläpohjarakenteen väliin jätetään vähintään 20 mm leveä liikuntaväli. Liikuntaväli täytetään A1 paloluokan villalla.

Metallisen kevytpiipun pitkäkestoinen kuumuuden kestävyys tulee varmistaa valmistajan ohjeista.

Erityisesti piipussa käytettävän eristysmateriaalin kestävyys pitkäkestoisien lämpökuorman vaikutuksessa tulee olla riittävä. Hormin lämmöneristeeksi käytettävän mineraalivillan on oltava A1 luokkaa, joka kestää ilman muodonmuutoksia yli 1000 °C:n lämpötilan.

Savupiipun liitoksia ei saa sijoittaa rakenteiden läpivientikohtiin.

Metallisen kevytpiipun valmistaja ilmoittaa tuotteen asennusohjeissa kuinka välipohja- ja yläpohjarakenteen kohdalla muodostuva tila täytetään tarkoitukseen sopivalla A1 luokan rakennustarvikkeella sekä kuinka piipun ja viereisten pystyrakenteiden välinen tila on käytön kannalta järjestettävä.

7. Suojaetäisyys ja pintalämpötilat

Tulisijan suojaetäisyys syttyväaineeseen rakenteeseen tai materiaaliin riippuu tulisijan pintalämpötilasta.

Tulisijan valmistajan antamia suojaetäisyyksiä on noudatettava.

Savupiipun ulkopinnan etäisyys palava-aineisesta materiaalista tai rakenteesta tulee olla vähintään 100 mm tai savupiipun valmistajan antaman kirjallisen ohjeen mukainen. Eristämättömien metallipiipun osien ja palavan materiaalin välinen etäisyys on oltava vähintään 0,5 metriä.

Läpivientikohdat eristetään A1 luokan rakennustarvikkeella.

Savupiipun näkyvien, helposti kosketeltavien osien pintalämpötila saa olla enintään +80 °C lukuun ottamatta saunan löylyhuonetta.

Savupiipun viereisen syttyvän materiaalin pintalämpötila ei saa nousta yli +85 °C.

Nokipalotilanteessa rakenteen pintalämpötila ei saa nousta yli +100 °C.

Vähäiset palava-aineiset rakenneosat kuten peitelistat, paneeli tai levytys, jotka ulottuvat savupiipun pintaan, saavat olla paksuudeltaan enintään 30 mm.

8. Nuohous

8.1 Nuohousvelvoite

Omistaja ja haltija vastaavat siitä, että kiinteällä polttoaineella, useammilla polttoaineilla tai öljyllä toimiva tulisija hormineen nuohotaan vuoden välein.

Omaan yksityiseen käyttöön tarkoitettun vapaa-ajan asunnon ja sen saunan tulisijat ja hormit on nuohottava kolmen vuoden välein.

Nuohouksen tulee tehdä ammattitutkinnon suorittanut, tai muutoin pätevyyden omaava nuohooja.

Kolme vuotta käyttämättä ollut tulisija ja hormi on nuohottava ennen käyttöönottoa.

Nokipalon jälkeen on tulisija ja savuhormi aina nuohottava ja tarkastettava.

Nuohoojan havaitsemat viat ja puutteet on korjattava välittömästi.

Nuohoojan antama todistus nuohouksesta on säilytettävä nuohousvälin ajan.

8.2 Nuohoustyön turvallisuus

Omistaja ja haltija vastaavat siitä, että rakennuksen nuohoustyö voidaan tehdä esteettä ja turvallisesti. Katolla sijaitsevalle savupiipulle on järjestettävä turvallinen ja tarkoituksen mukainen yhtenäinen kulkutie. Talo- ja lapetikkaiden, kattosiltojen sekä nuohoustelineiden tulee olla kunnossa ja rakennukseen kiinteästi asennettuja.

9. Tuhkan paloturvallinen käsittely

Rakennuksessa tai sen välittömässä läheisyydessä tulee olla tuhkaa ja palamisjätettä varten paloturvallisessa paikassa kannellinen, palamaton astia.

Astia tulee sijoittaa paloturvallisesti kunnes tuhka on jäähtynyt; kuuma tuhka ja kipinät voivat sytyttää tulipalon usean vuorokauden ajan.

10. Muut turvalaitteet

Jokaisessa asunnossa, jossa yövytään, tulee olla lakisääteinen, toimintakuntoinen palovaroitin.

Asunnon jokainen kerros tulee varustaa vähintään yhdellä palovaroittimella alkavaa 60 m²:ä kohden.

Käytettäessä kiinteää polttoainetta lämmitykseen on häkävaroitin suositeltava turvalaite, joka tulee asentaa valmistajan asennusohjeen mukaisesti.

Savupeltien käytössä tulee noudattaa riittävää huolellisuutta häkävaaran takia.